

dosarul nr. 2r-725/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Daria Sușchevici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A.Panov, V.Cotorobai, M.Anton)

DECIZIE

10 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

având în componență sa:

Președintele ședinței,

judecător:

Svetlana Filincova

judecători:

Nicolae Craiu și Dumitru Visternicean

examinând recursul declarat de către Compania de Asigurări „Garanție”
Societate pe Acțiuni reprezentată de către avocatul Veaceslav Jarovlea,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Dumitru
Bîtco împotriva Companiei de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni,
intervenient accesoriu Mihail Cherin cu privire la restituirea despăgubirii de
asigurare,

împotriva încheierii din 7 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-
a restituit apelul declarat de către Compania de Asigurări „Garanție” Societate
pe Acțiuni din motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de
apel din încheierea din 8 mai 2018,

c o n s t a t ă:

La 10 noiembrie 2016, reclamantul Dumitru Bîtco a depus cerere de
chemare în judecată împotriva Companiei de Asigurări „Garanție” Societate pe
Acțiuni (în continuare CA „Garanție” SA), intervenient accesoriu Mihail
Cherin, solicitând încasarea din contul companiei de asigurări în beneficiul său
a despăgubirii de asigurare în sumă de 26707,83 lei și suma de 600 lei cu titlu
de cheltuieli de judecată legate de efectuarea expertizei.

Prin hotărârea din 3 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru
cererea de chemare în judecată înaintată de către Dumitru Bîtco a fost admisă
integral, fiind dispusă încasarea din contul CA „Garanție” SA în beneficiul lui
Dumitru Bîtco a despăgubirii de asigurare în sumă de 26707,83 lei și a sumei de
600 lei cu titlu de cheltuieli de judecată legate de efectuarea expertizei, iar în
total suma de 27307,83 lei. Totodată, s-a încasat din contul CA „Garanție” SA
în beneficiul statului taxa de stat neachitată de către Dumitru Bîtco la înaintarea
cererii de chemare în judecată în sumă de 819,23 lei (f.d.57).

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 14 noiembrie 2017, CA „Garanție” SA a declarat apel, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărîri, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de către Dumitru Bîtco să fie respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.60).

Prin încheierea din 8 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către CA „Garanție” SA, pe motiv că nu a fost prezentată cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat pentru depunerea apelului în sumă de 601 lei, apelantei fiindu-i acordat un termen de 7 zile din momentul recepționării copiei prezentei încheieri pentru a lichida neajunsurile menționate (f.d.70-71).

Prin încheierea din 7 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit apelul declarat de către CA „Garanție” SA din motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea din 8 mai 2018 (f.d.104-109).

Invocând ilegalitatea și netemeinicia acestei încheieri, la 14 iunie 2018 și, respectiv la 22 august 2018, CA „Garanție” SA reprezentată de către avocatul Veaceslav Jarovlea a declarat recurs și cerere de completare a recursului inițial, solicitînd în urma concretizării recursului, admiterea acestuia, casarea încheierii din 7 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel pentru examinarea fondului cauzei.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerînd-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, or, instanța de apel urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO, în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție, fapt ce în prezenta speță nu se atestă.

A susținut reprezentantul recurenteii că, copia încheierii din 8 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care în mod legal nu s-a dat curs cererii de apel și prin care s-a stabilit recurenteii termenul limită de lichidare a neajunsurilor nu a fost recepționată de către acesta din motive ce nu-i pot fi imputate și, anume pentru că nu i-a fost expediată de către instanța de apel, cu atât mai mult că însuși instanța de apel în motivarea încheierii ce se solicită a fi casată și ce constituie obiectul prezentului recurs a recunoscut faptul că copia încheierii prin care în mod legal nu s-a dat curs cererii de apel nu a fost expediată în adresa reprezentantului CA „Garanție” SA, avocatul Veaceslav Jarovlea, însă ultimul a dispus de suficient timp pentru a înlătura neajunsurile din cererea de apel, din moment ce a constatat lipsa încheierii incluse în poșta electronică (f.d.111-114,122-123).

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus de către CA „Garanție” SA reprezentată de către avocatul Veaceslav Jarovlea este declarat în termen, avînd în vedere

faptul că încheierea contestată a fost adoptată la 7 iunie 2018 (f.d.103), iar recursul a fost depus la 14 iunie 2018 (f.d.111).

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre judecare în instanța de apel pentru examinarea apelului în fond.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Așadar, din conținutul recursului declarat de CA „Garanție” SA reprezentată de către avocatul Veaceslav Jarovlea, rezultă că recurenta nu este de acord cu încheierea din 7 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit apelul declarat de către CA „Garanție” SA din motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea din 8 mai 2018 (f.d.111-114,122-123).

La fel, s-a constatat că, pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că, CA „Garanție” SA nu s-a conformat indicației instanței și nu a prezentat în termen cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat pentru depunerea apelului, deși a avut la dispoziție timp suficient pentru a lichida neajunsurile respective (f.d.104-109).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, concluzia instanței de apel despre necesitatea restituirii cererii de apel este prematură și contravine circumstanțelor cauzei.

Astfel, într-adevăr, conform art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Totodată, instanța de recurs menționează că, referirea instanței de apel la această prevedere legală nu este relevantă în prezenta speță, în situația în care, instanța de apel avea obligația pozitivă de a comunica recurentei CA „Garanție” SA sau reprezentantului acesteia – avocatul Veaceslav Jarovlea în cel mai scurt timp posibil încheierea din 8 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care în mod legal nu s-a dat curs cererii de apel, fapt ce la caz nu se atestă, or, la dosar nu este anexată dovada recepționării de către recurenta CA „Garanție” SA sau de către reprezentantul acesteia a copiei încheierii vizate.

Aici este de menționat că însuși instanța de apel în motivarea încheierii ce se solicită a fi casată și ce constituie obiectul prezentului recurs a recunoscut faptul că fișierul cu copia încheierii prin care în mod legal nu s-a dat curs cererii de apel nu a fost expediat în adresa reprezentantului CA „Garanție” SA, avocatul Veaceslav Jarovlea, ceea ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.105,76,77).

În condițiile respective și în situația în care neînlăturarea neajunsurilor în termen nu este imputată apelantei – recurente CA „Garanție” SA, prin restituirea cererii de apel în prezenta speță, s-ar putea înfrânge principiul echității procedurii civile și îngreuna în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil.

Cât privesc argumentele instanței de apel precum că, la 14 mai 2018, ora 16:10, reprezentantul CA „Garanție” SA, avocatul Veaceslav Jarovlea a recepționat citația pentru ședința de judecată din 7 iunie 2018, ora 10:00, data când urma a fi soluționată chestiunea privind punerea pe rol al apelului, iar deși încheierea de a nu da curs cererii de apel din 8 mai 2018 nu a fost inclusă în poșta electronică, în citație a fost indicat faptul privind emiterea acesteia, prin urmare avocatul Veaceslav Jarovlea a dispus de suficient timp pentru a înlătura neajunsurile din cererea de apel, iar din moment ce a constatat lipsa încheierii incluse în poșta electronică dânsul a avut obligația pozitivă de a se interesa de dosar, cu atât mai mult că cunoștințele profesionale ale acestuia prezumă că urma să cunoască necesitatea de a prezenta taxă de stat și apel motivat, acestea nu pot constitui drept temei pentru restituirea cererii de apel pentru neînlăturarea neajunsurilor.

Or, după cum s-a menționat supra, la dosar nu este anexată dovada recepționării de către recurenta CA „Garanție” SA sau de către reprezentantul acesteia a copiei încheierii prin care în mod legal nu s-a dat curs cererii de apel, cu atât mai mult că la 14 mai 2018 reprezentantul CA „Garanție” SA, avocatul Veaceslav Jarovlea a recepționat nimic altceva decât doar informația privitor la ședința de judecată fixată pentru 7 iunie 2018, ora 10:00, nefiind indicate părțile și cauza civilă ce urma a fi examinată la această dată în ordine de apel (f.d.76-77).

De menționat pentru a elucida și clarifica momentul respectiv, la aceeași dată reprezentantul CA „Garanție” SA, avocatul Veaceslav Jarovlea a expediat în adresa grefierului Curții de Apel Chișinău informația precum că încheierea de a nu da curs cererii de apel din 8 mai 2018 nu este anexată (f.d.78), totodată solicitând expedierea în adresa sa a numărului dosarului și a judecătorului în procedura căruia se află cauza civilă vizată (f.d.79), însă fără careva efect.

În acest context, la 5 iunie 2018, reprezentantul CA „Garanție” SA, avocatul Veaceslav Jarovlea a solicitat aprobarea eliberării pentru cunoștință la 6 iunie 2018 a dosarului civil sus-indicat (f.d.75), iar la 6 iunie 2018 a făcut cunoștință cu dosarul vizat și a întreprins acțiuni concrete în vederea înlăturării neajunsurilor expuse în încheierea din 8 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care în mod legal nu s-a dat curs cererii de apel și care nu a fost expediată în adresa sa, prezentând în acest sens cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat pentru depunerea apelului,

În asemenea circumstanțe și în situația în care la dosar nu este anexată dovada recepționării de către recurenta CA „Garanție” SA sau de către reprezentantul acesteia a copiei încheierii prin care în mod legal nu s-a dat curs cererii de apel și odată ce recurenta CA „Garanție” SA s-a conformat indicațiilor expuse în încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel și

anume, a prezentat cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat pentru depunerea apelului tot în ziua când a făcut cunoștință cu dosarul – 6 iunie 2018, anterior ședinței de judecată din 7 iunie 2018, înlăturarea neajunsurilor a fost efectuată în termen.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține prevederile art. 9 alin. (1) Cod de procedură civilă, care indică expres că instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sînt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Art. 376 alin. (1) Cod de procedură civilă, reglementează că dispozițiile de procedură privind judecarea cauzelor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sunt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

Iar potrivit art. 100 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sînt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

În temeiul art. 171 alin. (1) din același cod, după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166 și 167 alin.(1) lit.a), b), c) și e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicînd persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare și acordîndu-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

Prevederile legale citate indică la obligația instanței de judecată de a comunica participantului la proces actul judecătoresc prin care nu s-a dat curs cererii și care impunea acestuia anumite acțiuni, astfel încât se atestă că Curtea de Apel Chișinău era obligată să expedieze apelantei încheierea de a nu da curs cererii de apel, condiție ce nu se atestă la caz.

Prin urmare, Colegiul relevă lipsă comunicării apelantei a actului de procedură referitor la înlăturarea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel în termenul acordat. Or, în condițiile în care nu a fost respectată procedura de comunicare a actului de procedură apelantei, instanța de apel pripit a dispus restituirea cererii de apel.

Aceasta deoarece la exercitarea căii de atac – apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații. La rândul său, instanța de apel, este obligată de a crea condiții obligatorii și reale pentru ca participanții la proces să-și exercite în volum deplin drepturile sale procesuale, inclusiv și expedierea apelantei copia încheierii de a nu da curs cererii de apel.

În consecință, constatarea instanței de apel precum că apelanta nu a îndeplinit în termen indicația instanței de apel și pe cale de consecință restituind cererea de apel, în condițiile în care a fost eludat faptul că la data restituirii cererii de apel pentru neîndeplinirea indicației instanței de apel lipseau probe

care să confirme recepționarea încheierii de a nu da curs cererii de apel, nu poate fi calificată decât o îngrădire a accesului la justiție, garantat de prevederile art. 20 al Constituției RM și art. 5 Cod de procedură civilă, conform cărora orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reiterează și prevederile art. 6 CEDO, care stipulează că, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei ”în mod echitabil”, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie și egalitatea armelor ale părților litigante. Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza într-o situație egală în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Aceste principii includ și dreptul părții de a fi reprezentată în proces de către o persoană calificată în domeniul dreptului, cu atât mai mult că legislația procesuală națională declară acest drept.

În speță, aceste rigori ale legislației naționale și internaționale lipsesc, fapt ce impune admiterea recursului, cu casarea încheierii instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare sub aspectele sus – menționate.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni reprezentată de către avocatul Veaceslav Jarovlea.

Se casează încheierea din 7 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Dumitru Bîtco împotriva Companiei de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Mihail Cherin cu privire la restituirea despăgubirii de asigurare, cu remiterea cauzei la rejudecare, în Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, pentru examinarea apelului.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecător:

Svetlana Filincova

judecători:

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean